

miroslav benaković

Muzej Đakovštine

MIROSLAV BENAKOVIĆ
RETROSPEKTIVNA IZLOŽBA

Đakovo, kolovoz-rujan 2005.

Alkemičar

Iza vratnica baroknog franjevačkog samostanskog zdanja u osječkoj Tvrdi krije se osebusni svijet osječkog skulptora Miroslava Benakovića. Prostor ispunjen mnogobrojnim skulpturama i alatima mjestimično stvara dojam da ste navratili u tajanstveni alkemičarski laboratorij. Uz kovačku vatru umjesto tikvica i retorti okružuju nas najrazličitiji alati, a s polica i zidova gledaju nas likovi proizašli iz Benakovićeve mašte i umještne ruke. Likovi, najčešće, oslobođeni iz specifičnih prirodnih materijala. Ponekad najminimalnijim autorovim udjelom.

Pregledavanjem skulptura i listanjem mnogobrojnih kataloga izložbi ovog autora uočavamo da je u svijet umjetnosti krenuo jezikom naive. Danas, četvrt stoljeća kasnije, pred nama je suvremeni likovni umjetnik. Socijalno angažiran. Provokativan. Aktualan. Senzibilan.

Izborom djela za ovu jedanaestu samostalnu izložbu Miroslava Benakovića nastojali smo obuhvatiti cjelokupno njegovo stvaralaštvo: kronološki, tematski i prema vrstama materijala. Ujedno smo predstavili dio skulptura koje su sudjelovale na pojedinim značajnijim skupnim izložbama i one koje su autoru donijele priznanja. Među 130-ak skupnih izložbi svakako valja istaknuti autorovo sudjelovanje na Svjetskom triennalu male keramike u Zagrebu, Cairo International Biennale for Ceramics u Kairu, te na izložbi u Japanu. Na pojedinim se izložbama Benaković kontinuirano predstavlja i na nacionalnom i regionalnom području. Redovito izlaže na Biennalu Slavonaca, Slavonskom biennalu, Memorijalu Ive Kerdića: triennalu hrvatskog medaljerstva i male plastike, te brojnim drugim izložbama.

Kao sudionik više likovnih udruga u Osijeku i Hrvatskoj izlagao je diljem domovine, pretežno u Slavoniji, te gradu Osijeku. Rado je sudjelovao i u radu 20-tak likovnih kolonija među kojima su zapaženije one u Ernestinovu, Belišću, Rijeci, te drugim mjestima.

Neumoran stvaralački poriv nagnao ga je da s umjetnicima Petrom Buljanom i Krunoslavom Margetićem 1989. godine osnuje zajedničku umjetničku grupu BMB koja je imala stalnu izložbu svojih radova u osječkom Salonu namještaja "Stjepan Geli". Ova je grupa, koliko nam je preko kataloga poznato, održala sedam izložaba.

Benaković je za svoj rad dobio više priznanja, plaketa i diploma, te mnogobrojne zahvalnice, a njegova se djela nalaze u nekoliko galerija, muzeja i zbirki u Hrvatskoj i u inozemstvu.

Intenzivno je stvaralaštvo Benakovića dovelo do brojnih inovacija vezanih za izradu raznovrsnih alata i drugih pomagala. Držać trupca pri izradi reljefa i skulptura, komplet alata za izradu većih skulptura od drveta, stalak s priborom za izradu skulptura od gline, mini kovačka vatra s elektronskom regulacijom propuha, te brojnih drugih keramičarskih i stolarskih svrdla, stega i šablona od kojih je dio izložio na Izložbi novih proizvoda proizvodnih programa izuma i tehničkih unapređenja Pannova u Osijeku.

Promatrajući u cjelini Benakovićevo četvrtstoljetno umjetničko stvaralaštvo, u kojem se okušao u brojnim tehnikama, materijalima i najraznovrsnijim temama, gotovo je nemoguće izdvojiti najbolje. Čini se, ipak, da terakota, u svim svojim pojavnim oblicima, zauzima povlašteno mjesto u cjelokupnom Miroslavovom opusu. Djela nastala od blata slavonske zemlje i vode najintimnija su autorova ostvarenja u kojima se osjeća opušten duh. Djela puna humora. Prisni portreti nepostojećih likova. Poglavitito arhetip Slavonaca. Zaokruženi. Opušteni. Dobročudni.

U opusu ovog autora posebno mjesto zauzima žena. Bile one izvedene u toploj terakoti, mekom drvu, hladnom kamenu ili sjajnoj bronci, bile one zabrađene ili potpuno nage uvijek su diskretne, mirne i dostojanstvene.

Sakralnim temama pristupa, dolično, pun pijeteta. Osobito je to vidljivo na djelima izvedenim od kovanog željeza koje svojom hladnoćom podupire dramatiku teme.

U svom opusu Miroslav ima i antologijskih komentara naše svakodnevice. Osobito je njegovo reagiranje na ljudsku nepravdu, socijalno stanje i svakodnevicu. Reagira ponekad stvarajući i morbidne forme koje imaju trenutni učinak. Šok. Prekopavanje vlastite savjesti. Misaono djelovanje.

Posebno mjesto u Benakovićevom opusu zauzimaju skulpture izrađene od spaljene terakote. Riječ je o portretima izvedenim na prepečenim ciglama koje su uslijed prevelike temperature promijenile boju i oblik. Kao da su se prelile u drugi oblik. Izvadivši ih iz škarta ciglane Miroslav im je udjelio status umjetničkog djela. Ponekima dodavši jedino naziv.

Vrhunac je Miroslavovog umjetničkog dara osjećaj za minimalnu intervenciju u pomno odabranom materijalu.

Grgur Marko Ivanković

Sličnost, 1997., spaljena terakota

Obitelj, 1999., tesana terakota

Kap dobrote – more dobrote, 1999., terakota

Sizif, 1999., terakota, mjed

Patricij, 2000., spaljena terakota, terakota

Koža, 2002. spaljena terakota

Job, kovano željezo

Jedan iz grupe, 2001., spaljena terakota

Popis izloženih radova

1. Zima, 1985., drvo, v. 70 cm
2. Odmor, 1987., terakota, v. 20 cm
3. Grimasa, 1987., terakota, v. 25 cm
4. Istočna Slavonija, 1991., staklo, drvo, v. 71 cm
5. Jabuka razdora, 1993., terakota, staklo, kovano željezo, 14,7 x 14,7 x 10,3 cm
6. U kimonu, 1993., kamen, v. 9 cm
7. Odlazak, 1994., kovano željezo, v. 42,5 cm
8. Ponosita, 1994., kamen, v. 18 cm
9. Blažena, 1996., kamen, v. 17 cm
10. Začecé, 1996., staklo, terakota, 17 x 12 x 4 cm
11. Rođenje, 1996., staklo, terakota, 17 x 12 x 4 cm
12. AB, 1996., staklo, terakota, 17 x 12 x 7 cm
13. Sličnost, 1997., spaljena terakota, v. 25 cm
14. Klica, 1998., bronca, v. 90 cm
15. Rajska vrata, 1999., tesana terakota, v. 48 cm
16. Obitelj, 1999., tesana terakota, v. 50 cm
17. Bio dobar ili zao imaš svoju posljednju kap, 1999., tesana terakota, v. 40 cm
18. Kap dobrote – more dobrote, 1999., terakota, v. 34 cm
19. Sizif, 1999., terakota, mjed, v. 32
20. Ljubav, 2000., terakota, bronca, v. 31 cm
21. Rađanje vjere, 2000., terakota, bronca, v. 31 cm
22. Hazard, 2000., terakota, bronca, v. 24 cm
23. Kruh naš svakidašnji, 2000., cigla – terakota, v. 9 cm
24. Patricij, 2000., spaljena terakota, terakota, v. 34 cm
25. Jedan iz grupe, 2001., spaljena terakota, v. 17 cm
26. Istomišljenici, 2001., klinker, raku
27. Nos, 2002., spaljena terakota, v. 25 cm

28. Koža, 2002. spaljena terakota, v. 24 cm
29. Portret, 2002., spaljena terakota, v. 16 cm
30. Portret, 2002., spaljena terakota, v. 30 cm
31. Tragovi svjetlosti, 2002., spaljena terakota v. 22 cm
32. Zabrađena I, 2002., terakota, v. 30 cm
33. Zabrađena II, 2002., terakota, v. 30 cm
34. Tanjur socijalnog mira, 2003./04., keramika, v. 48 cm
35. Radnički tanjur, 2003./04., keramika, v. 51
36. Sv. Ivan Krstitelj, kovano željezo, v. 58 cm
37. Job, kovano željezo, v. 22 cm
38. Bičevanje, kovano željezo, v. 41 cm
39. Raspelo, kovano željezo, v. 126 cm
40. Mandarin, drvo hrasta, imela, v. 40 cm
41. Veliki dravski duh, drvo, v. 57 cm
42. Mali dravski duh, drvo, v. 16 cm
43. Portret, lignit, v. 28 cm
44. Isus, cigla, v. 30 cm
45. Portret, cigla, v. 30 cm
46. Učiteljica, bronca, v. 27 cm
47. Pano s minijaturama u kamenu

Izbor nagrada i priznanja

1991.

Diploma za sudjelovanje i rad u Trinaestom sazivu Likovne kolonije «Lovorka Kukanić», Rijeka

1993.

Povelja kolonije prijatelja, Đurdevac

2000.

II. Nagrada izložbe, Vječna inspiracija, Club-galerija «Magis», Osijek

Izbor samostalnih izložbi

1984.

1. samostalna izložba skulptura i reljefa, «Likar» Osijek, Osijek

1986.

Slavonci / Terakote, Izložbeni salon ŠC «Ruder Bošković», Osijek

1987.

Terakote, Muzej Belišće, Belišće

1988.

Skulpture, Mjesna zajednica «9 maj», Osijek

Skulpture, Privredna banka, Valpovo

1989.

Slavonski Golem, hotel Osijek, Osijek

1990.

Skulpture, Galerija Stari grad Đurdevac, Đurdevac

Izbor skupnih izložbi

1981.

Dom JNA, Osijek

«Likar» Osijek, Osijek

«Likar» Osijek, Osijek

Kiparska kolonija: tvornički radnik, Muzej Belišće, Belišće

Spomenici revolucije: Zbirka Balić Osijek, Filatelističko društvo Tematičar, Osijek

«Likar» Osijek, Osijek

1982.

Kiparska kolonija: tvornički radnik, Muzej Belišće, Belišće

Spomenici kulture: Zbirka Balić Osijek, Gradski Muzej Vukovar, Vukovar

Spomenici revolucije: Zbirka Balić Osijek, Pošta, Osijek

Spomenici revolucije Slavonije i Baranje, Zbirka Balić Osijek, Dom JNA, Osijek

«Likar» Osijek, Osijek

Zbirka Balić, Likar Osijek, Osijek

«Likar» Osijek, Osijek

Zbirka Balić, OLT, Osijek

Zbirka Balić, Kiparska kolonija, Ernestinovo

Zbirka Balić, Beravci

«Likar»: susret gradova Sombor, Subotica, Osijek

Zbirka Balić, Dom JNA, Osijek

Zbirka Balić, Narodno sveučilište – Muzej, Županja

«Likar» Osijek, Osijek

1983.

Iz Zbirke Balić, Galerija Centra mladih - Studentski centar Osijek, Osijek

Spomenici kulture: Zbirka Balić Osijek, «Likar» Osijek, Osijek

Spomenici kulture Slavonije i Baranje: Zbirka Balić Osijek, OLT, Osijek

«Likar» Osijek, Osijek
«Likar» Osijek, Osijek
Zbirka Balić, Arhiv Belja, Kneževo
16. susreti radničkog stvaralaštva, Kraljevo
II. jugoslavensko bienale samoukih likovnih stvaralaca
«Likar» Osijek, Osijek
Aktiv žena Mjesne zajednice «9. maj» Osijek, Novi Sad

1984.

Aktiv žena Mjesne zajednice, Novi Sad
«Likar» Osijek, Osijek
Zbirka Balić, Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod
Savez sindikata međuopćinskog vijeća Hrvatske, Osijek
Radničko kulturno stvaralaštvo Hrvatske: susret neprofesionalnih likovnih stvaralaca, Petrinja
«Likar» Osijek, Osijek
Kolonija Ernestinovo, Ernestinovo

1985.

Treći bijenale jugoslovenske naivne umetnosti, Muzej naivne umetnosti Svetozarevo, Svetozarevo
Spomenici revolucije u Slavoniji i Baranji: Zbirka Balić Osijek, Gradilište u Donjem gradu, Osijek
Spomenici revolucije Slavonije i Baranje: Zbirka Balić Osijek, Muzej Đakovštine, Đakovo
Spomen-obilježja revolucije u Slavoniji i Baranji, Zbirka Balić Osijek, Osijek

1986.

Izložba novih proizvoda, proizvodnih programa, izuma i tehničkih unapredenja «Pannova», Osijek
Spomenici revolucije u Slavoniji i Baranji: Zbirke Balić Osijek, Gradski muzej Vukovar, Vukovar
Osijek u djelima likovnih umjetnika: Zbirka Balić Osijek, Osijek

1987.

Izložba skulptura Miroslava Benakovića i slika Krunoslava Margetića, Dom JNA, Osijek
Četvrti bijenale jugoslovenske naivne umetnosti, Muzej naivne umetnosti Svetozarevo, Svetozarevo

1989.
Druga izložba slika i skulptura grupe BMB, Brodanci
Prvi bijenale jugoslovenske minijaturne umetnosti, Zavičajni muzej Gornji Milanovac, Gornji Milanovac
1990.
Boris Salamaha, Miroslav Benaković, Galerija Stari grad Đurđevac, Đurđevac
Četvrti memorijal Ive Kerdića: trijenale hrvatskog medaljerstva i male plastike, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek
VII. Izložba slika i skulptura grupe BMB, Galerija «Tvornički radnik», Belišće
1992.
SLAWONIEN '92: Künstler im Schatten des Krieges, Hamburg
1993.
IV. Svjetski triennale male keramike, Meštrovićev paviljon, Zagreb
Peti memorijal Ive Kerdića: Trijenale hrvatskoga medaljerstva i male plastike, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek
III. salon sakralne umjetnosti, HDLU, Split
1994.
IV. salon sakralne umjetnosti, HDLU, Split
Bienale slika i skulptura malog formata, Split
XIV. biennale Slavonaca, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek
1995.
Likovni atelier HNK-a u Osijeku, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek
1997.
XV. slavonski biennale, Gradski muzej Vinkovci, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Vinkovci
1998.
4th Cairo International Biennale for Ceramics, Kairo
Šesti memorijal Ive Kerdića: triennale hrvatskog medaljerstva i male plastike, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek
16. slavonski biennale, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek

1999.

Samouka umjetnost Osijeka: unutarnje zrcalo grada, Izložbena dvorana «Waldinger», Osijek, Haarlem

2000.

17. slavonski biennale, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek

Vječna inspiracija, Club-galerija «Magis», Osijek

2001.

Mezinárodní sochařské sympóziium Džbán, Rabasova galerie, Rakovník

Sedmi memorijal Ive Kerdića: Triennale hrvatskog medaljesrva i male plastike, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek

2002.

6thCairo International Biennale for Ceramic, Kairo

Likovno udruženje VODAN, Galerija Stari grad, Đurđevac

Likovna radionica Dječjeg doma sv. Ana, Gradski muzej Vinkovci, Vinkovci

2003.

Kerameikon i prijatelji: Godišnja izložba keramike članova KERAMEIKON-a i njihovih prijatelja, Galerija DORAART, Varaždin

2004.

Osmi memorijal Ive Kerdića: triennale hrvatskog medaljerstva i male plastike, Galerija likovnih umjetnosti Osijek, Osijek

Miroslav Benaković

Rođen je 13. srpnja 1953. godine u Slavonskom Šamcu, mjestu smještenom na lijevoj obali rijeke Save. Umjetnički je dar nosio u sebi sve do 1980. godine od kada ga, napokon, slobodno udahnuje u gotovo svaki materijal koji dotakne. Znatni dio radnog vijeka proveo je u osječkoj tvornici OLT, nakon čega se zapošljava u Muzeju Slavonije Osijek. U ovoj najstarijoj kulturnoj ustanovi u gradu Osijeku i Slavoniji i trenutno najvećem muzeju u našoj zemlji koji ima status ustanove od nacionalnog značaja Benaković obavlja posao muzejskog preparatora za keramiku i kamen. Višegodišnjim predanim radom na obnovi i rekonstrukciji muzealija, te savjesnim obavljanjem svekolikih poslova oko postavljanja najrazličitijih muzejskih izložbi stekao je muzejsko zvanje višeg preparatora. Slobodno vrijeme gotovo mu je nepoznanica, a svaki slobodan trenutak posvećuje stvaranju i radu. Izuzetak su tek ritualni trenuci spokoja uz lulu duhana na klupi uz desnu obalu rijeke Drave. Nimalo slučajno Miroslavova umjetnička duša i plemenito srce stvarno su široki poput Slavonije i njezinih rijeka od Save iz djetinjstva do Drave sada. Zauvijek.